

RĪGAS STARPTAUTISKĀ
AUTOOSTA

"TAD un TAGAD"
1964 - 2024

3. RAKSTS

RĪGAS AUTOOSTAS ATKLĀŠANA

Rīgas centrālās autoostas celtniecībai un tās atvēršanai Prāgas ielā prese pievērsa visai lielu uzmanību. Šo objektu svinīgi atklāja 1964. gadā, pielāgojoties Padomju Latvijas 24. gadadienai 21. jūlijā.

Republikas iedzīvotāji presē varēja sekot līdzi jaunas autoostas tapšanas gaitai. No 1960. gada līdz pat tās svinīgajai atklāšanai 1964. gada jūlijā šim projektam tika veltīti vairāk nekā simts raksti preses izdevumos latviešu valodā. Prese rakstīja, ka sabiedrībā neoficiāli to sākusī dēvēt par „ceturtajiem vārtiem”.

Autoosta tika uzskatīta par vienu no lielākajām un modernākajām ēkām visā Padomju Savienībā. Piemēram, laikraksta „Literatūra un Māksla” 1964. gada oktobra numurā rakstīts: *„Rīgas jaunā autoosta pēc rakstura un funkcijām ir pavisam citāda ēka. Tomēr arī šeit, tāpat kā iepriekšējā gadījumā (domāts veikals „Bērnu pasaule”), autoriem bija jāveic viens un tas pats uzdevums – jārod telpiskā izteiksme konkrētam funkcionālam uzdevumam. Un jāteic, ka šajā gadījumā uzdevums bija daudzkārt smagāks – gan ārkārtīgi saspiestās novietnes pēc, gan arī tāpēc, ka trūka pieredzes šāda tipa ēku projektēšanā un celtniecībā Padomju Savienībā.”*

Pildot multifunkcionālas ēkas lomu, jaunajā autoostā bija viss nepieciešamais – kafejnīca, frizētava, šoferu un konduktoru viesnīca, pasts, telefons, medicīniskais punkts, bagāžas glabātava. Turpat arī izvietojusies autoostas administrācija. Žurnālisti rakstīja, ka modernajā četrstāvu ēkā vienmēr bija konstatējams ievērojams cilvēku skaits. 1965. gada 15. jūnija „Dzimtenes Balss” 26. numurā tika apgalvots, ka *„nepilna gada laikā no autoosta iebrauca un izbrauca ap 10 miljoniem cilvēku”*.

Autoostas kasu vestibils, kurā atklāti parādītās monolītā dzelzsbetona rāmju konstrukcijas tolaik bija jaunums.

Foto: F. Izraelsons, 1964. gads. No LAM kolekcijas.

3.RAKSTS - AUTOOSTAS ATKLĀŠANA

Presē rāda, ka šī ēka, pēc tās apmeklētāju viedokļa, ir daudz ērtāka un patīkamāka nekā iepriekšējā Rīgas autobusu autoosta. Ne tikai apmeklētāji, bet arī autobusu šoferi pozitīvi izsakās par Rīgas autoostas izvietojumu. 1965. gada 5. janvāra „Padomju Jaunatnes” numurā Rīgas autobusu parka šoferis A. Lācis saka: „Aizvadītais gads man un maniem darba biedriem bija sevišķi labs, jo saņēmām lielisku dāvanu – Rīgas jauno autoostu. Tagad ir platums, var mierīgi piebraukt un aizbraukt, arī pasažieriem nesalīdzināmi ērtāk.”

Trīs nedēļas pēc autoostas atvēršanas laikraksts „Literatūra un Māksla” vērtēja autoostas darbības sākumu. 1964. gada 15. augustā tajā rakstīts, ka jaunais autoostas izvietojums nerada transporta kustības sastrēgumus Maskavas ielā, nerada lieku gājēju drūzmu Prāgas ielā. Laikrakstā arī izskanēja viedoklis, ka jaunā autoosta var vēl stipri palielināt caurlaides spējas, nekaitējot pilsētas transporta kustībai.

Mūsdienās Rīgas starptautiskā autoosta ir viena no pilsētas emblemātiskajām padomju modernisma stila sabiedriskajām ēkām, tāpat kā Centrālā dzelzceļa stacija, Jūras pasažieru termināls vai universālveikals „Bērnu pasaule”, bet, salīdzinājumā ar tām ir vairāk autentiska un atbilst savam laikmetam. Legēndāro 60. gadu garšu Rīgā vēl labāk ir saglabājis tikai Dailes teātris.

Turklāt Latvijas galvaspilsēta ir līdere salīdzinājumā ar Tallinu vai Viļņu, kur tolaik tik mūsdienīgu autoostu nebija. Autoostas ēka nodrošināja gan starppilsētu pasažieru pārvadājumus republikas teritorijā, gan reisu uz Tallinu, Viļņu, Pleskavu, Ļeņingradu, Kaļiņingradu un vairākām citām pilsētām ārpus republikas robežām.

Uzgaidāmās zāles stiklotā siena paver skatu uz autobusu platformām.

Foto: F.Izraelsons, 1964, LAM kolekcija

Augšējās gaismas logi kasu vestibila plašo telpu piepilda ar dienas gaismu.

Foto: F.Izraelsons, 1964, LAM kolekcija